

مراحل تغییر رفتار در انجام خود آزمایی پستان و ارتباط آن با عوامل دموگرافی در زنان مراجعه کننده به مراکز سلامت شهر تهران

اشرف پیراسته^{1*} ناهید خلدی² زهرا جوهری³ کبری خاجوی شجاعی⁴

1. آموزش و ارتقا سلامت، گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران
2. علوم بهداشتی در تغذیه، گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران
3. آموزش پزشکی، گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران
4. بهداشت و مادر و کودک، گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران

مقدمه: امروزه در جهان سرطان پستان یکی از شایعترین علل سرطان‌های منجر به مرگ در زنان به شمار می‌رود. خودآزمایی پستان یک روش ساده، مؤثر و ارزان برای غربالگری و تشخیص زودرس سرطان پستان است که برای اکثر زنان نیز قابل دسترس است. هدف این مطالعه تعیین مراحل تغییر رفتار زنان مراجعه کننده به مرکز سلامت شهر تهران، در مورد خودآزمایی پستان با سطح تغییر رفتار بر اساس الگوی بین نظریه ای و ارتباط آن با عوامل دموگرافی بود.

مواد و روش ها: پژوهش حاضر از نوع توصیفی تحلیلی مقطعی بوده که بر روی 203 نفر از زنان متأهل شهر تهران در سال 1395 انجام گردید. اطلاعات توسط پرسشنامه ای محقق ساخته شامل دو بخش: دموگرافیک، و سئوالات تعیین مراحل تغییر رفتار، جمع آوری شد. داده ها با نرم افزار spss نسخه 16 و آزمون های آماری کای دو، تی مستقل، همبستگی اسپیرمن و رگرسیون لجستیک مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: بیشترین فراوانی زنان مورد پژوهش از نظر سن، گروه 30 تا 39 سال و از نظر تحصیلات، دیپلم و از نظر شغل، خانه دار بودند. در زمینه مراحل تغییر رفتار خودآزمایی پستان نشان می دهد که اکثر افراد مورد مطالعه در مرحله پیش تفکر و تفکر قرار داشتند (مجموعاً 61/2 درصد). همچنین 73/8 درصد افراد در مرحله پیش عمل (مجموع مراحل پیش تفکر، تفکر و آمادگی) و 26/2 درصد آنان در مرحله عمل (مجموع مراحل عمل و بقاء) انجام خود آزمایی پستان قرار داشتند. همچنین بر اساس آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن نشان داد که رابطه معنی داری بین رفتار

خودآزمایی پستان زنان مورد مطالعه براساس الگوی بین نظریه ای با تحصیلات وجود دارد ($p > 0/05$). ولی این رفتار با سن و تأهل آنان ارتباط معنی داری نداشت.

نتیجه گیری: اکثر افراد مورد مطالعه در مرحله پیش عمل قرار دارند و رفتار خود آزمایی پستان نداشته اند. با افزایش تحصیلات زنان رفتار خود آزمایی پستان نیز در آنان افزایش خواهد یافت.

واژه های کلیدی: خودآزمایی پستان، تحصیلات، مراحل تغییر رفتار، الگوی بین نظریه ای.